Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/2046/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 8/7/2018 9:01:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 12/11/2026 17:18:56

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 8 Ιουλίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 8/7/2018 9:01:00 μμ

Βιογραφία

Ἔοικε Προκόπιος, αὐχένα κλίνων,
Λέγειν, Κοπείτω· τῇ πλάνῃ γὰρ οὐ θύω.
Ὀγδοάτῃ Προκοπίου ἀρηϊθόου κράτα κέρσαν.

Ο Άγιος Προκόπιος, έζησε και μεγάλωσε στην Ιερουσαλήμ τα χρόνια που αυτοκράτορας των Ρωμαίων ήταν ο Διοκλητιανός (290 μ.Χ.). Ο πατέρας του, ο Χριστοφόρος, ήταν ευσεβής άνθρωπος, σε αντίθεση με την μητέρα του, την Θεοδοσία (βλέπε ίδια ημέρα), που πίστευε στα είδωλα.

Μετά τον θάνατο του πατέρα του, η μητέρα του τον πήγε στον αυτοκράτορα, ο οποίος τον έκανε ηγεμόνα της πόλης των Αλεξανδρέων και του έδωσε εντολή να καταδιώκει και να βασανίζει τους χριστιανούς. Έτσι ο Προκόπιος ξεκίνησε για την Αλεξάνδρεια.

Κατά την πορεία του όμως, ξαφνικά άρχισαν να πέφτουν αστραπές και βροντές και ταυτόχρονα άκουσε φωνή να τον καλεί με το όνομά του, που τον απειλούσε με θάνατο επειδή θα κατεδίωκε τους χριστιανούς και ταυτόχρονα και τον Αληθινό Θεό.

Μετά από αυτό το γεγονός ο Προκόπιος παρακάλεσε Εκείνον που του μιλούσε να του φανερωθεί περισσότερο για να δει ποίος είναι. Τότε εμφανίστηκε μπροστά του ένας Σταυρός από κρύσταλλο και ακούστηκε μία φωνή να του λέει: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἐσταυρωμένος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Μετά από αυτό το θαύμα πίστευσε και έγινε χριστιανός.

Λίγο αργότερα επιστρέφοντας από νικηφόρα αποστολή, η μητέρα του προσπάθησε να τον πείσει να θυσιάσει στα είδωλα. Κατάλαβε όμως ότι είχε γίνει χριστιανός και τον πρόδωσε στον αυτοκράτορα. Εκείνος διέταξε τον ηγεμόνα της Καισάρειας Ουλκίο να τον ανακρίνει. Αυτός τον χτύπησε πολύ μέχρι λιποθυμίας και μετά τον έκλεισε στην φυλακή. Με την χάρη του Κυρίου όμως οι πληγές επουλώθηκαν και απελευθερώθηκε από τα δεσμά.

Στη συνέχεια οδηγήθηκε στον ναό των ειδώλων όπου με την προσευχή του κατάφερε και συνέτριψε τα είδωλα. Το θαύμα αυτό είχε ως αποτέλεσμα να πιστεύσουν σ' αυτόν πολλοί ανάμεσα τους και η μητέρα του. Αμέσως δόθηκε εντολή να αποκεφαλιστούν όλοι όσοι είχαν πιστεύσει. Μετά από αυτό, δόθηκε εντολή να γίνουν φρικτά βασανιστήρια στον Προκόπιο. Ο Άγιος υπέμενε με πάρα πολύ μεγάλη καρτερία όλα αυτό και μάλιστα κατάφερνε να τα ξεπερνά με την βοήθεια του Θεού. Τέλος δόθηκε εντολή να τον αποκεφαλίσουν και έτσι παρέλαβε το στεφάνι της αιωνίου ζωής.

Αξίζει να αναφέρουμε πως περιγράφει τον βίο του Αγίου ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης:

«Ο μέγας ούτος και περιβόητος εν μάρτυσι Προκόπιος, ήτον κατά τους χρόνους του βασιλέως Διοκλητιανού εν έτει σϛ΄ [290]. Εκατάγετο δε από την πόλιν Αιλίαν, ήγουν την Ιερουσαλήμ, γεννηθείς από πατέρα μεν ευσεβή και Χριστιανόν, Χριστοφόρον ονόματι, από μητέρα δε ασεβή και τα είδωλα προσκυνούσαν, Θεοδοσίαν ονομαζομένην. Αφ' ου λοιπόν ο πατήρ του Αγίου απέθανεν, έτρεφε τούτον η μήτηρ του με την ελληνικήν θρησκείαν. Όταν δε ο Άγιος έγινεν άνδρας εις την ηλικίαν, τότε επρόσφερεν αυτόν η μήτηρ του εις τον βασιλέα Διοκλητιανόν, ο οποίος τότε διέτριβεν εις την Αντιόχειαν, και παρακαλέσασα αυτόν και άσπρα πολλά δούσα, εκατάπεισε τον βασιλέα, και έκαμε τον υιόν της δούκα της Αλεξανδρείας. Ευθύς δε έδωκεν εις τον Προκόπιον ο βασιλεύς εντολάς, διά να διώκη και να τιμωρή τους Χριστιανούς. Και λοιπόν επήγαινε διά νυκτός ο Άγιος εις την Αλεξάνδρειαν, επειδή ήτον δύσκολος η εν ημέρα οδοιπορία, διά το υπερβολικόν καύμα οπού εις εκείνα τα μέρη γίνεται. Όταν δε έφθασεν έως τριάκοντα μίλια κοντά εις την πόλιν Απάμειαν, ήτις ευρίσκεται εν τη Κοίλη Συρία και ονομάζεται υπό των Τούρκων Χαμάν, Μητρόπολις ούσα υπό τον Αντιοχείας, ακολουθούντων αυτώ και των δύω νουμέρων, ήτοι δύω αρχόντων αξιωματικών, τότε έγινε σεισμός και αστραπαί. Ακούει δε φωνήν, οπού ήλθεν από τον Ουρανόν καλούσα τούτον από το όνομά του Νεανίαν, (έτζι γαρ πρότερον ο Άγιος ωνομάζετο). Εκατηγόρει δε η θεία φωνή την στράταν, οπού εποίει, και εφοβέριζεν, ότι έχει να τον θανατώση, επειδή πηγαίνει να κάμη κατά των Χριστιανών πόλεμον. Ο δε Άγιος από την καλήν γνώμην της ψυχής του κινούμενος, ευθύς ωνόμασε Κύριον τον αυτόν καλέσαντα. Όθεν και ο Κύριος καθαρώτερον ενεφανίσθη εις αυτόν. Εφάνη γαρ αυτώ Σταυρός κρυστάλλινος εις το είδος, εκ δε του Σταυρού ευγήκε φωνή λέγουσα. Εγώ είμαι ο εσταυρωμένος Ιησούς, ο του Θεού Υιός. Εκ της οπτασίας λοιπόν ταύτης οδηγηθείς ο Άγιος, εδιδάχθη όλον το της ενσάρκου οικονομίας μυστήριον, και βεβαίαν επίγνωσιν της πίστεως έλαβεν. Όθεν γυρίζωντας εις την Σκυθόπολιν την εν τη Κοίλη Συρία ευρισκομένην, ήτις πρότερον καλουμένη Νύσσα, ωνομάζεται υπό των Εβραίων Βεθοάν, τιμημένη με Μητροπολίτην υπό τον Ιεροσολύμων· εις αυτήν λέγω ο Άγιος ευρισκόμενος, εκατασκεύασεν ένα Σταυρόν από χρυσάφι και ασήμι κατά τον τύπον, οπού του εφάνη. Ευθύς δε οπού ετελειώθη ο Σταυρός, εφάνησαν εις αυτόν τυπωμέναις τρεις εικόνες, έχουσαι γράμματα εβραϊκά, τα οποία εφανέροναν τίνος είναι αι εικόνες. Άνωθεν μεν γαρ εγράφετο Εμμανουήλ, από δε το ένα μέρος, εγράφετο Μιχαήλ, και από το άλλο μέρος, Γαβριήλ. Ασπασθείς ουν ο Προκόπιος και προσκυνήσας τον Σταυρόν και τας εν αυτώ αγίας εικόνας, εγύρισεν εις την Ιερουσαλήμ. Και επειδή εκεί έκαμε νίκας και τρόπαια κατά των Σαρακηνών, οι οποίοι επολέμουν και εκούρσευον τα εκεί περίχωρα, διά τούτο επαρακινήθη από την μητέρα του να προσφέρη θυσίας εις τα είδωλα διά την νίκην. Ο δε Άγιος έλεγε, πως έκαμε την νίκην ταύτην με την δύναμιν του Χριστού. Όθεν εκ της αιτίας ταύτης εδιάβαλε τον Άγιον η μήτηρ του εις τον βασιλέα, ότι είναι Χριστιανός. Ο δε βασιλεύς επρόσταξε τον ηγεμόνα της εν Παλαιστίνη Καισαρείας, Ούλκιον ονομαζόμενον, να κάμη την κατά του Αγίου εξέτασιν. Και λοιπόν επειδή ο Μάρτυς δεν επείσθη να θυσιάση εις τα είδωλα, διά τούτο εδάρθη δυνατά. Έπειτα ερρίφθη εις την φυλακήν, ώντας μισαποθαμένος. Εκεί δε εφάνη ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, και λύσας από τα δεσμά τον πρώην Νεανίαν, μετωνόμασεν αυτόν Προκόπιον. Εφανέρονε δε το όνομα αυτό, πως έχει να προκόψη και να τελειώση εις το μαρτύριον. Κοντά δε εις αυτά, έβαλεν ο Κύριος και εις την καρδίαν του Αγίου ανδρίαν και θάρρος, διά να υπομείνη τας τιμωρίας οπού τον εφοβέριζαν. Έπειτα επήγαν οι Έλληνες τον Μάρτυρα μέσα εις τον ναόν των ειδώλων. Εκεί δε ευρισκόμενος, διά προσευχής του εσύντριψε τα είδωλα, τα οποία παραδόξως μεταβληθέντα εις νερόν, έξω της πόρτας εχύθησαν.

Τούτο το θαύμα βλέποντες οι στρατιώται των δύω νουμέρων, και οι δύω τριβούνοι, Νικόστρατος και Αντίοχος ονομαζόμενοι, επίστευσαν εις τον Χριστόν, και εβαπτίσθησαν από τον Επίσκοπον Λεόντιον, οίτινες κατά προσταγήν του βασιλέως απεκεφαλίσθησαν, και έλαβον τους στεφάνους του μαρτυρίου. Επιάσθησαν δε και δώδεκα γυναίκες συγκλητικαί μαζί με την Θεοδοσίαν την μητέρα του Αγίου, αι οποίαι επίστευσαν τω Χριστώ διά το ανωτέρω θαύμα. Όθεν αφ' ου πρώτον αυτάς έδειραν άσπλαγχνα, έκοψαν τα βυζία των, και με σιδηράς μπάλλας πυρωμένας έκαυσαν τας μασχάλας των, τελευταίον δε τας απεκεφάλισαν, και ούτως έλαβον της αθλήσεως τους στεφάνους. Μετά ταύτα έγινεν άλλος ηγεμών Φλαβιανός ονόματι, ο οποίος έφερε τον Άγιον εις εξέτασιν, και επειδή ο Μάρτυς δεν επείσθη να αρνηθή τον Χριστόν, τούτου χάριν επρόσταξεν ένα υπηρέτην Αρχέλαον ονομαζόμενον, διά να τον κτυπήση με το σπαθί εις την κοιλίαν. Ευθύς δε οπού εκείνος εσήκωσε το χέρι κατά του Αγίου, έπεσε κατά γης και εξέψυξεν. Έπειτα τεντώσαντες τον Μάρτυρα με σχοινία, έδειραν αυτόν με ωμά νεύρα, και τον έκαυσαν με αναμμένα κάρβουνα. Επάνω δε εις τα καημένα μέλη του έχυσαν ξύδι. Είτα έβαλαν εις το χέρι του κάρβουνα με λιβάνι. Ο δε γενναίος του Κυρίου αγωνιστής, εβάστασεν ακίνητον το χέρι του, έως οπού κατεκάη όλον. Δεν εσκόρπισε γαρ το λιβάνι, ίνα μη με τον σκορπισμόν του φανή εις τους ασεβείς, ότι επρόσφερε θυσίαν εις τα είδωλα. Ύστερον δε από όλα, εκρέμασαν τον αθλητήν, και έδεσαν τας χείρας του. Μέλλωντας δε να έμβη μέσα εις ένα φούρνον αναμμένον, κατεψύχρανε τούτον με την σφραγίδα και τύπον του τιμίου Σταυρού. Τελευταίον δε λαμβάνει την διά ξίφους απόφασιν, και ούτως αποκεφαλισθείς, προς Κύριον εξεδήμησεν. Τελείται δε η αυτού Σύναξις και εορτή εις τον μαρτυρικόν αυτού Ναόν, τον ευρισκόμενον πλησίον της Χελώνης, και καλούμενον Κονδύλιον. (Τον κατά πλάτος Βίον αυτού όρα εις την Καλοκαιρινήν. Ο δε ελληνικός τούτου Βίος ευρίσκεται έν τε τη Μεγίστη Λαύρα, εν τη Ιερά Μονή των Ιβήρων, και εν άλλαις, ου η αρχή· «Διοκλητιανού και Μαξιμιανού την βασίλειον ιθυνόντων αρχήν».)»

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α’. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἀγρευθεῖς οὐρανόθεν πρὸς τὴν εὐσέβειαν, κατηκολούθησας χαίρων ὥσπερ ὁ Παῦλος Χριστῷ, τῶν Μαρτύρων καλλονὴ Μάρτυς Προκόπιε, ὅθεν δυνάμει τοῦ Σταυροῦ, ἀριστεύσας εὐκλεῶς, κατήσχυνας τὸν Βελίαρ, οὐ τῆς κακίας ἄτρωτους, σῷζε τοὺς πόθῳ σὲ γεραίροντας.

Κοντάκιον

Ἦχος β’. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τῷ ζήλῳ Χριστοῦ, τῷ θείῳ πυρπολούμενος, καὶ ἐν τῷ Σταυρῷ, τῷ τιμίῳ φρουρούμενος, τῶν ἐχθρῶν τὸ φρύαγμα, καὶ τὰ θράση καθεῖλες Προκόπιε, καὶ τὴν σεπτὴν Ἐκκλησίαν ὕψωσας, τῇ πίστει προκόπτων, καὶ φωτίζων ἡμᾶς.

Μεγαλυνάριον

Κλήσει οὐρανίῳ ἀκολουθῶν, φερωνύμως Μάρτυς, καὶ προκόπτων ἀθλητικῶς, σύμμορφος ἐδείχθης, τοῦ σοὶ καθαροθέντος, Προκόπιε θεόφρον, ἀθλήσας ἄριστα.

Ὁ Οἶκος

Στόμα συνέσεώς μοι παράσχου ὁ προάναρχος Λόγος, βουλομένῳ ὑμνεῖν τὸν σὸν ὁπλίτην Προκόπιον· ἔχεις γὰρ πλοῦτον τῆς εὐσπλαγχνίας, ἐν ἀπείρῳ Χριστέ μου πελάγει τῶν σῶν κριμάτων, ἵνα κἀγὼ τῆς ψυχῆς τὸ ζοφῶδες καθαρθῶ, τοῦ νοῦ δὲ πᾶσαν κηλῖδα ἀποσμήξας, καὶ ναὸς ἁγιάσματος τοῖς θείοις ἔργοις γενόμενος, ἐπάξια μέλψω τῷ Μάρτυρι, ὃς τὴν σεπτὴν Ἐκκλησίαν ὕψωσε, τῇ πίστει προκόπτων καὶ φωτίζων ἡμᾶς.

Κάθισμα

Ἦχος α’. Τὸν τάφον σου Σωτὴρ

Τὸν Παῦλον ὡς τὸ πρίν, ὁ Χριστὸς οὐρανόθεν, Προκόπιε σοφέ, σὲ καλεῖ πρὸς τὴν πίστιν, τὸ κάλλος τὸ ἔνθεον, προειδὼς τῆς καρδίας σου· ὅθεν ἤθλησας, ἀνδρειοτάτως κηρύττων, τὰ παθήματα, καὶ τὴν αὐτοῦ πρὸς ἀνθρώπους, παμμάκαρ ἐπέλευσιν.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς

Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς - Μιχαήλ Χατζημιχαήλ©
www.michaelhadjimichael.com

Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς

Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς

Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς

Άγιος Προκόπιος ο Μεγαλομάρτυς

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Σχετικές συνδέσεις

1. Αγία Θεοδοσία μητέρα του Αγίου Προκοπίου
2. Αγίες Δώδεκα Γυναίκες Συγκλητικές
3. Άγιοι Αντίοχος και Νικόστρατος οι Τριβούνιοι
4. Άγιος Αβδάς
5. Άγιος Σάββας

Παραπομπές

1. www.synaxarion.gr
2. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
3. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
4. ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET
5. Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού